



ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการเก็บกู้วัตถุระเบิดของเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิด สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

The Factors Efficiency Explosive Ordnance Disposal in Border Patrol Police

จิตติมา ชุ่มเชื้อ และ ณรงค์ กุลนิเทศ
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Titima Chumcher and Narong Kulnides
Graduate School, Suan Sunandha Rajabhat University

Received January 19, 2021 | Revised December 17, 2021 | Accepted December 20, 2021

บทความวิจัย (Research Article)

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาระดับของประสิทธิภาพการเก็บกู้วัตถุระเบิดของเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิด เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานการเก็บกู้วัตถุระเบิดของเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิด สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และเพื่อศึกษาแรงจูงใจที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานการเก็บกู้วัตถุระเบิดของเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิด สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน งานวิจัยเรื่องนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ (Qualitative Research) กลุ่มตัวอย่างคือ ข้าราชการตำรวจชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิด สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน จำนวน 138 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความแปรปรวนด้วยสถิติ t-test f-test ANOVA วิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี Least Square Difference (LSD) และการทดสอบถดถอยพหุคูณ Multiple linear Regression ผลการวิจัย พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเป็นเพศชาย และส่วนใหญ่อายุ 41-50 ปี ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ระดับชั้นยศคือ ดาบตำรวจ ตำแหน่ง ผู้บังคับหมู่ เงินเดือนและเงินเพิ่มพิเศษ 31,001-39,000 บาท และมีระยะเวลาปฏิบัติงาน 21 ปี ขึ้นไป ประสิทธิภาพการปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิด ด้านการบริหารจัดการสถานที่เกิดเหตุ ด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ และด้านการทำให้สถานที่เกิดเหตุปลอดภัย อยู่ระดับมาก และไม่สามารถทำการวิเคราะห์ t-test ตัวแปร เพศ ได้เนื่องจากประชากรทั้งหมดมีเพียงกลุ่มเดียวคือ เพศชาย วิเคราะห์ความแปรปรวนด้วยสถิติ f-test (Analysis of variance : ANOVA) พบว่าอายุ ระดับการศึกษา ระดับชั้นยศ ตำแหน่ง และระยะเวลาปฏิบัติงาน ไม่มีผลต่อประสิทธิภาพการเก็บกู้วัตถุระเบิดของเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิด สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ยกเว้นเงินเดือนและเงินเพิ่มพิเศษ เมื่อทำการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่โดยวิธี Least Square Difference (LSD) พบว่าเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิด สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนที่มีเงินเดือนและเงินเพิ่มพิเศษ 7,000-15,000 บาท กับ 15,001-23,000, 23,001-31,000, 31,001-39,000, มากกว่า 39,000 บาท มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานเก็บกู้วัตถุระเบิด ด้านการบริหารจัดการสถานที่เกิดเหตุ ด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ และด้านความปลอดภัย แตกต่างกัน และทดสอบ



ถดถอยพหุคูณ Multiple linear Regression พบว่าแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ปัจจัยค่าจ้าง ด้านความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงานมีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการ เก็บกู้และทำลายวัตถุระเบิด สังกัด กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพการเก็บกู้วัตถุระเบิด, เจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิด, กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

Abstract

The purposes of this research were to study on the effectiveness of the explosive ordnance disposal operation of the EOD police officers; to compare the factors concerning the EOD operation of the EOD police officers in Border Patrol Police Bureau according to personal factors; and to study on motivations which had effects on the effectiveness of the EOD operation. The present research was conducted in the form qualitative research with 138 EOD police officers in Border Patrol Police Bureau. The research instrument was the questionnaire. The statistical analysis included frequency, means, standard deviation; the analysis of variance with t-test and f-test ANOVA; and the pairwise comparison with least square difference (LSD) and multiple linear regression. The research findings were as follows, All participants were male, and most of them were at the age of 41 – 50 years with graduation lower than Bachelor's degree. Their police rank was police senior sergeant major in the position of squad leader. Their salary and extra payment were 31,001 – 39,000 baht and their operational period was more 21 years. The results of the study showed that the effectiveness of the EOD operation on crime scene management, crime scene investigation, and crime scene security was at the “Much” level. The t-test could not be implemented on gender comparison because the whole population were males. The results of the analysis of variance (f-test ANOVA) revealed that age, educational level, police rank, work position, and operational period did not have effect on the effectiveness of explosive ordnance disposal operation of the EOD police officers in Border Patrol Police Bureau, except salary and extra payment. The pairwise comparison with least square difference (LSD) showed that the EOD police officers who obtained salary and extra payment at the range of 7,000–15,000 baht, 15,001–23,000 baht, 23,001–31,000 baht, 31,001–39,000 baht and more than 39,000 baht were found with different effectiveness in EOD operation regarding crime scene management, crime scene investigation, and crime scene security. In multiple linear regression, it was found that work motivation was the supporting factor, and relationship among colleagues had effects on the explosive ordnance disposal of the EOD police officers in Border Patrol Police Bureau at the significance level of 0.05.

Keyword: Explosive Ordnance Disposal Efficiency, Explosive Ordnance Disposal Operation, Border Patrol Police Bureau

บทนำ

แผนการบริหารจัดการชายแดนด้านความมั่นคง (พ.ศ. 2559 – 2564) นโยบายรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่แถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ วันศุกร์ที่ 12 กันยายน 2557 มีแนวทางการดำเนินงานด้านความมั่นคงภายในประเทศ โดยการพัฒนากระบวนการเฝ้าตรวจชายแดนให้พร้อมปฏิบัติการกิจด้านความมั่นคงในพื้นที่ การพัฒนาเศรษฐกิจและการค้าชายแดน โดยการปรับกลไกต่าง ๆ ประสานการปฏิบัติร่วมกันของฝ่ายปกครอง และหน่วยงานการพัฒนาเศรษฐกิจการค้าชายแดนกับฝ่ายทหาร ทั้งนี้ในเรื่องของเครื่องมืออุปกรณ์ปฏิบัติงานเฝ้าระวังภัยคุกคามข้ามแดน การเก็บกู้วัตถุระเบิดและทุ่นระเบิดและการใช้กำลังตำรวจตระเวนชายแดนปฏิบัติหน้าที่แทนกำลังทหารในพื้นที่การค้าการท่องเที่ยวและพื้นที่ชายแดน

กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนเป็นหน่วยงานระดับกองบัญชาการ เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่เพื่อเป็นกำลังเสริม แทนการใช้กำลังทหาร ในรักษาความสงบตามแนวตะเข็บชายแดน มีหน่วยงานในสังกัดประกอบด้วย 8 กองบังคับการ 44 กองกำกับการ และ 1 ศูนย์อำนวยการโครงการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ (ห้วยทราย) ซึ่งในส่วนงานเก็บกู้วัตถุระเบิด เป็นกลุ่มงานที่อยู่ภายในกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 11 – 14, 21 – 24, 31 – 34, 41 – 44 กองกำกับการ 1-9 กองบังคับการฝึกพิเศษ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน และกองกำกับการ 3 กองบังคับการสนับสนุนทางอากาศ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน มีหน้าที่สนับสนุนภารกิจการเก็บกู้และทำลายวัตถุระเบิด รวมถึงเก็บกู้ทุ่นระเบิดที่อาจพบได้ตามพื้นที่เขตชายแดน เมื่อมีการร้องขอเพื่อพิสูจน์ทราบวัตถุต้องสงสัยหรือเข้าร่วมในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุร่วมกับพนักงานสอบสวน เจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐานและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

กลุ่มงานเก็บกู้วัตถุระเบิดที่สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน มีข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่เก็บกู้วัตถุระเบิดตั้งแต่ผู้บังคับหมู่ถึงรองสารวัตร มีเพียงกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 41 – 44 และกองกำกับการ 3 กองบังคับการสนับสนุนทางอากาศ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ที่มีตำแหน่งสารวัตรงานเก็บกู้วัตถุระเบิดกองกำกับการละ 1 ตำแหน่งเท่านั้น ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มงานเก็บกู้วัตถุระเบิด กองบังคับการสายตรวจและปฏิบัติการพิเศษ กองบัญชาการตำรวจนครบาล งานเก็บกู้วัตถุระเบิดนั้นยกระดับเป็นระดับกองกำกับการ มีผู้กำกับการกลุ่มงานเก็บกู้วัตถุระเบิด 1 ตำแหน่ง, รองผู้กำกับการกลุ่มงานเก็บกู้วัตถุระเบิด 3 ตำแหน่ง และสารวัตรงานเก็บกู้วัตถุระเบิด 6 ตำแหน่ง จะเห็นได้ว่างานเก็บกู้วัตถุระเบิดของกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนนั้น เป็นเพียงกลุ่มงานเล็ก ๆ ที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกองกำกับการในแต่ละพื้นที่ มิได้มีการยกงานเก็บกู้วัตถุระเบิดเป็นระดับกองกำกับการในโครงสร้างของกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน เหมือนกับกองบัญชาการตำรวจนครบาลหรือกองสรรพาวุธ ถึงแม้ว่าค่าตอบแทนในตำแหน่งงานเก็บกู้วัตถุระเบิดของตำรวจชั้นประทวนและตำรวจชั้นสัญญาบัตรของทุกกองบัญชาการภายในสำนักงานตำรวจแห่งชาติจะเท่าเทียมกัน แต่ความก้าวหน้าในตำแหน่งงานการเก็บกู้วัตถุระเบิดของกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนที่จะรองรับการเลื่อนไหลนั้นน้อยกว่า จึงทำให้ผู้ปฏิบัติงานที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านนั้นขาดแรงจูงใจที่จะปฏิบัติงานอยู่ในหน้าที่ดังกล่าวทั้ง ๆ ที่เป็นงานที่มีความเสี่ยง และเป็นงานที่ต้องใช้ความสามารถเฉพาะทาง อีกทั้งมีการโยกย้ายไปทำงานในสายงานอื่นเพื่อความก้าวหน้าในตำแหน่งงาน ดังนั้นผู้วิจัยจึงตระหนักถึงการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่การเก็บกู้วัตถุระเบิดของเจ้าหน้าที่



ชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิด สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน เนื่องจากแรงจูงใจเป็นสิ่งสำคัญมากอย่างหนึ่งต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

งานวิจัยเรื่องนี้ศึกษาระดับของประสิทธิภาพการปฏิบัติงานเก็บกู้วัตถุระเบิดของเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิด สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน โดยได้วิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับชั้นยศ ตำแหน่ง เงินเดือน เงินเพิ่มพิเศษ ระยะเวลาปฏิบัติงาน และแรงจูงใจที่ส่งผลในการปฏิบัติงานที่จะส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิด ในด้านการบริหารจัดการสถานที่เกิดเหตุ ด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุและด้านความปลอดภัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับของประสิทธิภาพการเก็บกู้วัตถุระเบิดของเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิด สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน
2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานการเก็บกู้วัตถุระเบิด
3. เพื่อศึกษาแรงจูงใจที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานการเก็บกู้วัตถุระเบิดของเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิด สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

ทบทวนวรรณกรรม

1) การปฏิบัติในการตรวจสอบวัตถุต้องสงสัย การเก็บกู้วัตถุระเบิดแสวงเครื่อง

กองสรรพาวุธ สำนักงานส่งกำลังบำรุง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ม.ป.ท.) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการปฏิบัติในการตรวจสอบวัตถุต้องสงสัย การเก็บกู้วัตถุระเบิดแสวงเครื่องไว้ ดังนี้

ขั้นตอนการปฏิบัติสำหรับเจ้าหน้าที่เก็บกู้และทำลายวัตถุระเบิดเมื่อพบระเบิด มีดังนี้

1. การรับแจ้งเหตุ (Tasking)
2. การวางแผนขั้นต้น (Initial Planning)
3. การปฏิบัติเมื่อถึงสถานที่เกิดเหตุ (Arrival Drills)
4. การสอบถามพยาน (Questioning)
5. การประเมินสถานการณ์ (Evaluation)
6. การวางแผนการปฏิบัติ (Planning)
7. การปฏิบัติตามแผน (Execution)
8. การดำเนินการขั้นสุดท้าย

2) การเก็บกู้วัตถุระเบิด

เกรียงไกร เสมอสวัสดิ์ (2559) ได้ศึกษาแนวทางการลดระดับความเสี่ยงจากวัตถุระเบิดที่ใช้ในการก่อความไม่สงบ ที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศกล่าวว่า วัตถุระเบิดเป็นวัตถุหรือสิ่งอุปกรณ์ที่มีส่วนประกอบหรือส่วนบรรจุที่เป็นสาร (Explosive Ordnance) ซึ่งออกแบบมาเพื่อความมุ่งหมายที่จะก่อให้เกิดการระเบิดเมื่อมีอากาศที่เหมาะสมมากระทำ ซึ่งจะให้ผลของการระเบิดเป็นแรงระเบิด ชิ้นส่วนสะเก็ดระเบิดที่มีความร้อนสูง และเพลิงลุกไหม้ก่อให้เกิดอันตรายแก่บุคคล และทำความเสียหายแก่ทรัพย์สิน ที่ในการวิจัยนี้เรียกว่า “วัตถุระเบิดแสวงเครื่อง” (Improvised Explosive Device)

เป็นวัตถุหรือสิ่งอุปกรณ์ที่พกพาง่าย ขนาดเล็ก น้ำหนักเบา ระยะพิสัยการทำลายกว้าง ที่สำคัญไม่ได้มีวิธีการผลิตตามขั้นตอนสำเร็จรูปแบบโรงงาน แต่ประกอบจากวัสดุที่หาได้จากในพื้นที่นั้น ๆ โดยมีส่วนบรรจุเป็นสารระเบิดมาตรฐาน หรืออาจเป็นสารระเบิดที่ผสมขึ้นเอง ประกอบกับสวิตช์หรือเครื่องจุดระเบิดที่ประดิษฐ์ขึ้น และเมื่อมีอากาศที่กำหนดที่เหมาะสมมากระทำต่อเครื่องจุดระเบิดจะทำให้เกิดการระเบิดขึ้น หรือจุดตัวลูกไหม้ ก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตและทำลายทรัพย์สินเสียหาย องค์ประกอบระเบิดที่เกี่ยวข้องมี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ แหล่งพลังงาน สวิตช์/วงจร ตัวจุดระเบิด ภาชนะบรรจุดินระเบิด และส่วนสังหารเพิ่มเติม

ภายใต้รูปแบบการทำงานหลัก 3 รูปแบบ ได้แก่ ประจําที่ขั้วและประกอบในยาน พาหนะ ดังนั้นในการทำลายระเบิด (Explosive Ordnance) แสงเครื่องเหล่านี้ จึงต้องเริ่มตั้งแต่ กระบวนการของการการตรวจค้น ค้นหา พิสูจน์ทราบ การประเมินค่าในพื้นที่ การทำให้ปลอดภัย การเก็บกู้ การหีบยกขนย้าย (Disposal) เช่น การลำเลียง รวมถึงการทำให้วัตถุระเบิดที่ต้องการ ทำลาย หมดสภาพความเป็นวัตถุระเบิด เช่น วัตถุระเบิดที่ได้ยิงออกไปปลดทิ้ง การเลิกบรรจุในช่องยิง การปล่อยออกมาหรือนำไปวางไว้ในความมุงหมาย เพื่อก่อให้เกิดอันตรายต่อบุคคล สิ่งก่อสร้าง อาวุธ ยุทธภัณฑ์ เจ้าหน้าที่ทำลายวัตถุระเบิดเป็นเจ้าหน้าที่ทางทหารที่ได้รับการฝึกฝนอบรมเป็นพิเศษ เกี่ยวกับกรรมวิธีในการทำลายวัตถุระเบิดและต้องเป็นหลักสูตรที่ได้ผ่านการรับรองจากทางราชการ เมื่อจบหลักสูตรได้รับเลขความชำนาญด้านการทำลายวัตถุระเบิด

หลักการในการปฏิบัติของการเก็บกู้วัตถุระเบิด ซึ่งสามารถสรุปได้เป็น 3 กรรมวิธี คือ

1. การรอกอย (Soak Time) เป็นระยะเวลาเพื่อความปลอดภัยในการเข้าหาระเบิดแสงเครื่องการพิสูจน์ทราบระเบิดแสงเครื่องเป็นขั้นตอนสำคัญในการเก็บกู้ระเบิดแสงเครื่อง ต้องอาศัยเครื่องมือพิเศษเข้าช่วย และเครื่องมือพิเศษที่จัดว่ามีความจำเป็นมากสำหรับนักเก็บกู้วัตถุระเบิดคือ เครื่องยิงปลดชนวนระยะไกล (Water Cannon) และ เครื่องเอ็กซ์เรย์ (X-ray)

2. การเข้าหา (Access Procedure) ความมุงหมายเพื่อทราบจุดที่แน่นอนของระเบิดแสงเครื่อง

3. การทำให้ปลอดภัย (Render Safe Procedure) ความมุงหมายเพื่อใช้อุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ ในการหยุดการทำงานของระเบิดแสงเครื่อง

สรุปได้ว่าการเก็บกู้วัตถุระเบิด คือ การเข้าตรวจสอบวัตถุต้องสงสัยหรือวัตถุระเบิด โดยมีขั้นตอนปฏิบัติตั้งแต่การรับแจ้งเหตุ วางแผนการตรวจค้น ค้นหาพิสูจน์ทราบ ประเมินสถานการณ์ ตลอดจนดำเนินการเก็บกู้ เคลื่อนย้ายและลำเลียงรวมถึงทำลายวัตถุระเบิดนั้นให้หมดสภาพความเป็นวัตถุระเบิด เพื่อนำไปสู่ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน โดยเจ้าหน้าที่ผู้ชำนาญการที่ได้รับการฝึกฝนในการเก็บกู้และทำลายวัตถุระเบิดมาโดยเฉพาะ

3) แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน

Herzberg et al. (1959) ได้ทำการทดลองโดยการสอบถามผู้ปฏิบัติงานประมาณ 20 คน ถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดความพอใจและไม่พอใจในการปฏิบัติงาน ผลจากการสอบถาม เฮิร์ชเบิร์กได้แบ่งปัจจัยหรือองค์ประกอบที่เกี่ยวกับแรงจูงใจออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ปัจจัยค้ำจุน (Hygiene Factors) เป็นปัจจัยที่ผู้ปฏิบัติงานคาดหวังว่าจะได้รับจากการทำงาน ถ้าขาดปัจจัยเหล่านี้จะก่อให้เกิดความไม่พอใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน แต่ถ้ามีก็ไม่ถึงกับก่อให้เกิดความพอใจ ทั้งนี้เพราะเป็นสิ่งที่ผู้ปฏิบัติงานคิดว่าเขาจะต้องการได้รับอยู่แล้ว ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความไม่พอใจนี้แบ่งออกเป็นนโยบายและการบริหาร วิธีการบังคับบัญชา เงินเดือน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปฏิบัติงานในระดับ



ต่าง ๆ สภาพการทำงาน ความมั่นคงของงาน สถานภาพ ชีวิตส่วนตัว คือ องค์การจัดสภาพให้คนใช้ชีวิต ส่วนตัวบ้าง โอกาสที่ได้รับความก้าวหน้าความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา และความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา

2. ปัจจัยจูงใจ (Motivator Factors) เป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความพึงพอใจในการทำงาน และจะเป็นแรงจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ปัจจัยเหล่านี้ถึงจะไม่มีผู้ปฏิบัติงานก็จะไม่ก่อให้เกิดความรู้สึกไม่พอใจ แต่ถ้ามีก็จะก่อให้เกิดความพอใจขึ้น ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความพอใจนี้ ได้แก่ความสำเร็จในการทำงาน ตัวงาน การได้รับการยอมรับ ความรับผิดชอบ และความก้าวหน้า

4) แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพ

กลิเมอร์ (Glimer, 1971, p.279 - 283) สรุปมิติที่มีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานไว้ 10 ด้าน ดังนี้ ลักษณะของงานที่ทำ การบังคับบัญชา ความมั่นคงในการทำงาน บริษัทและการดำเนินงาน สภาพการทำงาน ค่าจ้าง ความก้าวหน้าในการทำงาน ลักษณะทางสังคม การติดต่อสื่อสาร ผลตอบแทนที่ได้รับจากการทำงาน นอกจากจะเกิดจากปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมของการทำงานแล้ว ยังเกิดจากปัจจัยส่วนบุคคลได้อีก คือเพศ จำนวนผู้ที่อยู่ในความอุปการะ อายุ ระยะเวลาในการทำงาน ความเฉลียวฉลาด ระดับการศึกษา และบุคลิกภาพส่วนตัว

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (Qualitative Research) ที่ต้องการศึกษาวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเก็บกู้วัตถุระเบิดของเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิด สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน โดยมีขอบเขตการศึกษา ดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยคือ แบบสอบถามเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการเก็บกู้และทำลายวัตถุระเบิด ของเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิด สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน” มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

แบบสอบถามเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการเก็บกู้วัตถุระเบิด ของเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิด สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน” ที่ใช้ในการวิจัยนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามคือ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 138 คน

แบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิด สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับชั้นยศ ตำแหน่ง เงินเดือน เงินเพิ่มพิเศษ และระยะเวลาปฏิบัติงาน โดยสร้างลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด - ปิด ให้เลือกตอบ (Check List) ชนิดมาตราวัดแบบนามบัญญัติ (Nominal Scale) จำนวน 8 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลการเก็บกู้วัตถุระเบิด ปัญหาและอุปสรรค จำนวน 41 ข้อ ได้แก่

1. การบริหารจัดการสถานที่เกิดเหตุ จำนวน 9 ข้อ
2. การเก็บกู้วัตถุระเบิด จำนวน 17 ข้อ
3. การทำให้สถานที่เกิดเหตุปลอดภัย จำนวน 15 ข้อ



ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิดสังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน จำนวน 40 ข้อ

1. ปัจจัยจูงใจ จำนวน 16 ข้อ

2. ปัจจัยค้ำจุน จำนวน 24 ข้อ

สำหรับลักษณะคำถามจะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ประยุกต์ใช้ของ Likert Scale ใช้ระดับในการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาค (Interval Scale) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

5 = มากที่สุด หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด

4 = มาก หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมาก

3 = ปานกลาง หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง

2 = น้อย หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อย

1 = น้อยที่สุด หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

สำหรับเกณฑ์ในการแปลผลระดับค่าเฉลี่ยส่วนที่ 2 ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ของเบสต์ (Best, 1977) ซึ่งมีเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51 - 5.00 ผลการประเมิน มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 - 4.50 ผลการประเมิน มีการปฏิบัติในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 - 3.50 ผลการประเมิน มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51 - 2.50 ผลการประเมิน มีการปฏิบัติในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.50 ผลการประเมิน มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค และข้อเสนอแนะในงานด้านการบริหารจัดการสถานที่เกิดเหตุ ด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ และด้านความปลอดภัย

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิจัย พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเป็นเพศชายอายุ 41 - 50 ปี ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ระดับชั้นยศ คือ ดาบตำรวจ ตำแหน่ง ผู้บังคับหมู่ เงินเดือนและเงินเพิ่มพิเศษ 31,001-39,000 บาท และมีระยะเวลาปฏิบัติงาน 21 ปี ขึ้นไป

2. ข้อมูลระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิดของเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิด สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของประสิทธิภาพการเก็บกู้วัตถุระเบิดของเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิด สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติงาน
การบริหารจัดการสถานที่เกิดเหตุ	4.24	0.735	ระดับมาก
การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ	4.35	0.687	ระดับมาก
การทำให้สถานที่เกิดเหตุปลอดภัย	4.37	0.657	ระดับมาก



จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับของประสิทธิภาพการเก็บกู้วัตถุระเบิดของเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิด สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน พบว่าการบริหารจัดการสถานที่เกิดเหตุ การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ และการทำให้สถานที่เกิดเหตุปลอดภัยของเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิด สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน มีระดับปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก

3. การเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานการเก็บกู้วัตถุระเบิดของเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิด สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

จากการทดสอบสมมติฐาน เจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิด สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานเก็บกู้วัตถุระเบิดที่ต่างกัน ทดสอบโดยใช้ค่าสถิติ T-test และ F-test (Analysis Of Variance : ANOVA)

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างตัวแปร ได้แก่ เพศ โดยใช้การวิเคราะห์สถิติด้วย t-test

	N	Mean	Std. Deviation
เพศ	138	1.00	.000 ^a

จากตารางที่ 2 พบว่าผลการวิเคราะห์ การวิเคราะห์ข้อมูลความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างตัวแปร ได้แก่ เพศ โดยใช้การวิเคราะห์สถิติด้วย t-test ไม่สามารถวิเคราะห์ความแตกต่างได้เนื่องจากประชากรทั้งหมด ไม่มีความแตกต่างกัน

3.1 วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม

ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานการเก็บกู้วัตถุระเบิดของเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิด สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนด้วยสถิติ f-test (Analysis of variance : ANOVA) และทำการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่โดยวิธี Least Square Difference (LSD)

เงินเดือนและเงินเพิ่มพิเศษที่ต่างกันทำให้มีแรงจูงใจที่มีผลต่อประสิทธิภาพการเก็บกู้วัตถุระเบิดของเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิด สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน แตกต่างกัน

H_0 : เงินเดือนและเงินเพิ่มพิเศษที่ต่างกัน ทำให้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิด สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนไม่แตกต่างกัน

H_1 : เงินเดือนและเงินเพิ่มพิเศษที่ต่างกัน ทำให้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิด สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนแตกต่างกัน

ตารางที่ 3 ค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างประสิทธิภาพการเก็บกู้วัตถุระเบิดของเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิด สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนจำแนกตามเงินเดือนและเงินเพิ่มพิเศษ

แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านการบริหารจัดการสถานที่เกิดเหตุ	ระหว่างกลุ่ม	9.825	4	2.456	5.085	0.001*
	ภายในกลุ่ม	64.238	133	0.483		
	รวม	74.063	137			
ด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ	ระหว่างกลุ่ม	15.727	4	3.932	8.834	0.000*
	ภายในกลุ่ม	59.194	133	0.445		
	รวม	74.922	137			
ด้านความปลอดภัย	ระหว่างกลุ่ม	8.985	4	2.246	5.959	0.000*
	ภายในกลุ่ม	50.134	133	0.377		
	รวม	59.118	137			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐานด้วยค่า F-test โดยวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียวที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่าประสิทธิภาพการเก็บกู้วัตถุระเบิดของเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิดสังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนด้านการบริหารจัดการสถานที่เกิดเหตุ มีค่า sig เท่ากับ 0.001 ด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ มีค่า sig เท่ากับ 0.000 และด้านความปลอดภัย มีค่า sig เท่ากับ 0.000 จึงยอมรับสมมติฐาน H_1 และปฏิเสธสมมติฐาน H_0 สรุปว่าเงินเดือนและเงินเพิ่มพิเศษที่แตกต่างกันทำให้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิด สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 เมื่อทำการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี Least Square Difference (LSD) ได้ดังนี้

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิด สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ด้านการบริหารจัดการสถานที่เกิดเหตุ จำแนกตามเงินเดือนและเงินเพิ่มพิเศษ

เดือนและเงินเพิ่มพิเศษ (บาท)	7,000-15,000	15,001-23,000	23,001-31,000	31,001-39,000	มากกว่า 39,000
7,000-15,000	-	-0.73434 (0.006)*	-0.50624 (0.009)*	-0.72138 (0.000)*	-0.79082 (0.000)*
15,001-23,000	-	-	-	-	-
23,001-31,000	-	-	-	-	-



เดือนและเงินเพิ่มพิเศษ (บาท)	7,000- 15,000	15,001- 23,000	23,001- 31,000	31,001- 39,000	มากกว่า 39,000
31,001-39,000	-	-	-	-	-
มากกว่า 39,000					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 เมื่อทำการทดสอบแบบจับคู่พหุคูณ (Multiple Comparisons) โดยค่าสถิติ LSD ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่าเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิด สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนที่มีเงินเดือนและเงินเพิ่มพิเศษ 7,000 - 15,000 บาท กับ 15,001 - 23,000 บาท, 23,001 - 31,000 บาท, 31,001 - 39,000 บาท และมากกว่า 39,000 บาท มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานเก็บกู้วัตถุระเบิด ด้านการบริหารจัดการสถานที่เกิดเหตุแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการ ปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิด สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ จำแนกตามเงินเดือนและเงินเพิ่มพิเศษ

เงินเดือนและเงินเพิ่มพิเศษ (บาท)	7,000- 15,000	15,001- 23,000	23,001- 31,000	31,001- 39,000	มากกว่า 39,000
7,000-15,000	-	-0.899465 (0.001)*	-0.794275 (0.000)*	-0.947750 (0.000)*	-0.973485 (0.000)*
15,001-23,000	-	-	-	-	-
23,001-31,000	-	-	-	-	-
31,001-39,000	-	-	-	-	-
มากกว่า 39,000					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 5 เมื่อทำการทดสอบแบบจับคู่พหุคูณ โดยค่าสถิติ LSD ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่าเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิด สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนที่มีเงินเดือนและเงินเพิ่มพิเศษ 7,000-15,000 บาท กับ 15,001-23,000 บาท, 23,001-31,000 บาท, 31,001-39,000 บาท และมากกว่า 39,000 บาท มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานเก็บกู้วัตถุระเบิด ด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05



ตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการเก็บกู้ระเบิด สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ด้านการทำให้สถานที่เกิดเหตุความปลอดภัย จำแนกตามเงินเดือนและเงินเพิ่มพิเศษ

เดือนและเงิน เพิ่มพิเศษ (บาท)	7,000- 15,000	15,001- 23,000	23,001- 31,000	31,001- 39,000	มากกว่า 39,000
7,000-15,000	-	-0.79394 (0.001)*	-0.57433 (0.001)*	-0.68283 (0.000)*	-0.74394 (0.000)*
15,001-23,000	-	-	-	-	-
23,001-31,000	-	-	-	-	-
31,001-39,000	-	-	-	-	-
มากกว่า 39,000	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 6 เมื่อทำการทดสอบแบบจับคู่พหุคูณ โดยค่าสถิติ LSD ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่าเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิด สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนที่มี เงินเดือนและเงินเพิ่มพิเศษ 7,000-15,000 บาท กับ 15,001-23,000 บาท, 23,001-31,000 บาท, 31,001-39,000 บาท และมากกว่า 39,000 บาท มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานเก็บกู้วัตถุระเบิด ด้านการทำให้สถานที่เกิดเหตุความปลอดภัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.2 แรงจูงใจของเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิด สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานเก็บกู้วัตถุระเบิดที่แตกต่างกัน

จากผลการทดสอบโดยใช้สถิติ Multiple linear regression พบว่าแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิด สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ด้านปัจจัยจูงใจและปัจจัยค้ำจุน ไม่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการเก็บกู้และทำลายวัตถุระเบิด สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (Y) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) = 0.102 อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05

แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิด สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ด้านปัจจัยจูงใจ ไม่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการเก็บกู้และทำลายวัตถุระเบิด สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (Y) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) = 0.190 อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05

แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิด สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ด้านปัจจัยค้ำจุน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงานมีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการเก็บกู้และทำลายวัตถุระเบิด สังกัด กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (Y) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) = 0.311 อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 โดยสามารถเขียนสมการพยากรณ์ ดังนี้

$$Y = 3.842 + 0.367x_6$$



สรุปและอภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการเก็บกู้วัตถุระเบิดของเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิด สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ซึ่งผู้ทำวิจัยได้ทำการศึกษาในเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิด สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน จำนวน 138 คน สามารถสรุปและอภิปรายผลการศึกษาได้ดังนี้

เจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิด สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน มีระดับการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการสถานที่เกิดเหตุ ด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ และด้านการทำให้สถานที่เกิดเหตุปลอดภัยอยู่ในระดับมาก

ด้านการจัดการสถานที่เกิดเหตุ มีเพียงในเรื่องของการจัดชุดคุ้มกันชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิดไปในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ และค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิดได้รับการสนับสนุนอย่างเพียงพอเท่านั้นที่ระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากบุคลากรในการคุ้มกันชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิดนั้นอาจจะต้องเป็นบุคคลอื่นที่มีได้ปฏิบัติงานอยู่ในชุดเก็บกู้วัตถุระเบิดมาปฏิบัติหน้าที่เนื่องจากตำแหน่งงานในชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิดนั้นมีอยู่อย่างจำกัด อาจทำให้ยากต่อการประสานงานเมื่อมีเหตุเกิดขึ้น และเงินงบประมาณอาจได้รับการจัดสรรที่ไม่เพียงพอต่อความต้องการในการจัดซื้อ ซ่อมแซม หรือบำรุงรักษาอุปกรณ์ในการปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิด

ด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุมีเพียงในเรื่องของการเปิดเผยเจ้าหน้าที่ เท่าที่จำเป็นเท่านั้นที่มีระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากปัจจุบันมิได้มีข้อกำหนดในการปกปิดตัวเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิดเป็นความลับแต่อย่างใด

ด้านการทำให้สถานที่เกิดเหตุปลอดภัย มีเพียงการเลือกใช้เครื่องมือในการเก็บกู้วัตถุระเบิดเพียง 2-3 ชนิด และการใช้การเก็บกู้วัตถุระเบิดด้วยมือเปล่าเฉพาะสถานการณ์ A คือ สถานการณ์ที่เป็นอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินจำนวนมากเท่านั้นที่มีระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากอุปกรณ์ที่ ทางหน่วยงานมีอยู่อาจมีความชำรุดทรุดโทรม ไม่ทันสมัย หรือมีไม่เพียงพอ จึงไม่สามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่

ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการเก็บกู้วัตถุระเบิดของเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิด สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน จากการวิจัยพบว่า เงินเดือนและเงินเพิ่มพิเศษ มีผลต่อประสิทธิภาพการเก็บกู้วัตถุระเบิดที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยที่เงินเดือนและเงินเพิ่มพิเศษ 7,000 – 15,000 บาท มีระดับการปฏิบัติงานที่แตกต่าง มากกว่าเงินเดือนและเงินเพิ่มพิเศษอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วศิมน ธันธนาพรชัย (2560) ที่กล่าวว่าเงินเดือน เงินเพิ่มพิเศษต่อเดือน รายได้จากการทำสำนวนการสอบสวนมีผลต่อการปฏิบัติงานตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของเจ้าหน้าที่ตำรวจในเขตพื้นที่กองบังคับการตำรวจนครบาล 6

แรงจูงใจที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการเก็บกู้วัตถุระเบิดของเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิด สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ประกอบด้วยแรงจูงใจ ด้านปัจจัยจูงใจ และปัจจัยค้ำจุน จากการวิจัยพบว่าแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิด สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ด้านปัจจัยค้ำจุน ที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการเก็บกู้และทำลายวัตถุระเบิด สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนคือ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงาน เนื่องจากในการทำงานการเก็บกู้วัตถุระเบิดนั้นต้องทำงานเป็นทีม และยังต้องมีการติดต่อประสานงานภายในทีม ดังนั้นความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงานจึงเป็นปัจจัยที่

ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรัชญา เต็มกล้า (2552) ที่กล่าวว่า ปัจจัยจุดใจด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานมีผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานและผลการปฏิบัติของข้าราชการตำรวจ กองบังคับการปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยีอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิชัย คุณสุข (2559) ที่กล่าวว่าแรงจูงใจด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ส่งผลต่อแรงจูงใจของข้าราชการตำรวจในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดตราดอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิดของเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิด สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน จากผลการวิจัยพบว่า มีภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีเพียงในบางหัวข้อเท่านั้นที่มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ด้านการบริหารจัดการสถานที่เกิดเหตุ ดังนี้

หน่วยงานควรมีการจัดเตรียมความพร้อมเพื่อปฏิบัติหน้าที่เป็นชุดคุ้มกัน ชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิด ในการตรวจสถานที่เกิดเหตุ เมื่อมีเหตุเกิดขึ้นหรือเมื่อมีการร้องขอ เพื่อเป็นการป้องกันการเกิดซ้ำ และเพื่อให้เจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิด สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

หน่วยงานควรมีการจัดสรรงบประมาณให้แก่กลุ่มงานเก็บกู้วัตถุระเบิดอย่างเพียงพอ เพื่อใช้ในการบริหารจัดการสำหรับงานเก็บกู้วัตถุระเบิด เช่น การจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ที่ทันสมัยเพื่อใช้ในการเก็บกู้วัตถุระเบิด อีกทั้งพาหนะที่มีประสิทธิภาพ เพื่อความคล่องตัวและความรวดเร็วในการเข้าสู่สถานที่เกิดเหตุ

ด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุ คือ ในการปฏิบัติในการตรวจสถานที่เกิดเหตุ ควรมีการเปิดเผยเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิดเท่าที่จำเป็น เพื่อเป็นการป้องกันการเกิดเหตุซ้ำ และเพื่อความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน

ด้านการทำให้สถานที่เกิดเหตุปลอดภัย คือ หน่วยงานควรมีการจัดสรรอุปกรณ์ในการเก็บกู้วัตถุระเบิดอย่างเพียงพอ และทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติสามารถเลือกใช้อุปกรณ์ในการปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ เพื่อความปลอดภัย และประสิทธิภาพสูงสุดในการปฏิบัติงาน

2. ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการเก็บกู้วัตถุระเบิดของเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิดของเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิด สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน คือ เงินเดือนและเงินเพิ่มพิเศษ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

2.1 เนื่องจากงานเก็บกู้วัตถุระเบิดนั้นเป็นงานที่มีความเสี่ยง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเพิ่มเงินค่าเสี่ยงภัยให้กับผู้ปฏิบัติงานเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติ

2.2 เนื่องจากงานเก็บกู้วัตถุระเบิดของกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายเดนนั้นเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานไม่สามารถก้าวหน้าในสายงานได้ ทำให้ผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและมีความสามารถเปลี่ยนสายงานที่ปฏิบัติอยู่ เพื่อความก้าวหน้าในอาชีพ ในสายงานหรือในหน่วยงานอื่น ซึ่งมีเพียงกองบังคับการตำรวจตระเวนชายแดนภาค 4 เท่านั้นที่มีตำแหน่งสารวัตรในสายงานการเก็บกู้วัตถุระเบิด โดยมีเพียงกองกำกับละ 1 ตำแหน่งเท่านั้น

2.3 ควรแยกงานเก็บกู้วัตถุระเบิดออกมาเป็นกองกำกับการเก็บกู้วัตถุระเบิด ในสังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน เพื่อให้มีสายบังคับบัญชาที่ชัดเจน และความสะดวกในการสั่งงาน ทบทวนความรู้ คัดเลือกบุคคลที่มีความรู้สามารถ หรือเพื่อเพิ่มเติมตำแหน่งความก้าวหน้าในสายงานการเก็บกู้วัตถุระเบิด



3. แรงจูงใจที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการเก็บกู้วัตถุระเบิดของเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิด สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน คือ ปัจจัยสำคัญ ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ การปฏิบัติงานด้านการเก็บกู้วัตถุระเบิด เป็นการปฏิบัติหน้าที่เฉพาะทางผู้ปฏิบัติ ต้องเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ควรมีการฝึกอบรม ทบทวน เพื่อทบทวนความรู้ และศึกษาเพิ่มเติมใน นวัตกรรมให้ทันสมัยและทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน อีกทั้งยังเป็นการสร้างความคุ้นเคย และความสัมพันธ์ อันดีระหว่างเพื่อนร่วมงาน เพื่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานการเก็บกู้วัตถุระเบิดที่สูงสุด โดยข้อเสนอแนะ การทำวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากกลุ่มประชากรทั้งหมดในตำแหน่งเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิด สังกัด กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนนั้น มีเพียงเฉพาะเพศชาย จึงไม่จำเป็นต้องศึกษาเรื่องความ แตกต่างในปัจจัยส่วนบุคคลเรื่องเพศ

2. ควรเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อให้ได้ข้อมูลความคิดเห็นจากผู้ปฏิบัติหน้าที่ ชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิด สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

3. อาจทำการวิจัยเปรียบเทียบระหว่างเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิด สังกัด กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน กับชุดปฏิบัติการเก็บกู้วัตถุระเบิดสังกัดอื่นเช่น กองบัญชาการ ตำรวจนครบาล หรือ หน่วยเก็บกู้และทำลายวัตถุระเบิดสรรพาวุธตำรวจ

เอกสารอ้างอิง

- Best, J. W. (1977). **Research in education** Englewood Cliffs, NJ. Prentice-Hall.
- Border Security Management Plan (2016 - 2021)**. Retrieved January 20, 2019, from <http://www.nsc.go.th/Download/แผนบริหารจัดการชายแดนด้านความมั่นคง.pdf>. (In Thai).
- Gilmer. B. V. (1971). **Industriail Psychology**. New York: McGraw-Hill, Book Company.
- Herzberg, F., Mausner, B., & Synderman, B. (1959). **The motivation to work (2nded.)**. New York: John Wiley and Sons.
- Khunsak, A. (2016). **Work Motivation among Police Officials at Trat Provincial Police**. Master thesis, M.P.A., Burapha University. Chonburi. (In Thai).
- Police Ordnance division. (2004). **Brief Document**. Bangkok. Stapled copy of document.
- Ordnancer Royal Thai Army. **Basic Course of Explosive Detection and Disposal**. (copy). (In Thai).
- Semsawasdi, K. (2016). **Guidlines to help mitigate risks of bombs used to set a stage for insurrection which impacts the national security**. Thailand National Defence College.
- Thanthanapornchai, W., Sudcharoen, Y. and Kunides, N. (2017). **Influential Factors on Crime Scene Investigation of Police Officers in Metropolitan Police Division 6**. 8th National & International Conference, 1(8), pp. 2194 – 2202. (In Thai).
- Thuemkla, P. (2009). **Motivation and Performance of Police Officers of Technology Crime Suppression Division**. Master thesis, M.B.A., Chandrakasem Rajabhat University. Bangkok. (In Thai).



ประวัติผู้เขียน

คำนำหน้า ชื่อ-สกุล	สืบทำรวจโทหญิง ฐิติมา ชุ่มเชื้อ *
ตำแหน่ง/สถานะ	นักศึกษาปริญญาโท
ที่อยู่หน่วยงาน/สังกัด	บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เลขที่ 1 ถนนอุทองนอก แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์	Titimachumcher@gmail.com
คำนำหน้า ชื่อ-สกุล	รองศาสตราจารย์พิเศษ พลตำรวจโท ดร.ณรงค์ กุลนิเทศ
ตำแหน่ง/สถานะ	ประธานหลักสูตร
ที่อยู่หน่วยงาน/สังกัด	บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เลขที่ 1 ถนนอุทองนอก แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์	Narong.kulnides@gmail.com

* ผู้ประพันธ์บรรณกิจ (Corresponding Author)